

Introductie

Doel van deze vervolnotitie is te komen tot een advisering in de raadscommissie vergadering voor de verdere ontwikkeling van toerisme en recreatie in de gemeente en met het leggen van een samenwerkingsbasis voor langere termijn ontwikkelingen in deze sector. Dit aan de hand van de informatie zoals die tijdens de podiumbijeenkomst van 20 februari 2014 is gepresenteerd met enkele aanvullende details.

Economische aspecten

Op basis van gegevens van Vrijtijdshuis Brabant lijkt een stijging van bestedingen in deze sector met circa 30% mogelijk, met daarbij een toename van het aantal arbeidsplaatsen met 10 % (circa 240 fte).¹ De in deze notitie voorgestelde verbetering van de promotie is met name gericht het meerdaags verblijf te bevorderen.

Uitgangspunt voor deze notitie is de indruk dat er mogelijkheden zijn voor toename van toerisme in de gemeente Oss. Groei van deze sector kan niet alleen bijdragen aan verbreding van de economische basis van de gemeente Oss en de regio, maar draagt ook bij aan het welbevinden van haar inwoners.

Bij de economische ontwikkeling van de toerismesector moet niet alleen gedacht worden aan de omzetstijging door een toename van bezoek van toeristen van buiten de gemeente Oss. Net zo belangrijk of mogelijk nog belangrijker voor die economische impuls in Oss-Maasland zijn de bestedingen van de eigen inwoners in hun aantrekkelijke woonomgeving. Een heldere positionering van de toeristische mogelijkheden maakt niet alleen het wonen in Oss aantrekkelijker, het verbetert in alle opzichten het vestigingsklimaat voor bedrijven in Oss.

Een verdere ontwikkeling van deze sector is goed voor het behoud van vitale kernen in het buitengebied van de gemeente en voor de ondersteuning van de transitie in het agrarisch gebied naar een diversificatie van economische activiteiten.

Analyse

Uitgangspunt moet zijn de verdere uitbouw op basis van de huidige categorieën bezoekers van binnen en buiten de gemeente. Er zijn veel goede initiatieven, maar met een verbeterde samenhang zou er meer effect mogelijk zijn.

Na het onderkennen van bovengenoemde mogelijkheden op het gebied van recreatie en toerisme is een goede positionering van de gemeente een essentiële eerste stap. Oss als plaats is landelijk wel bekend, maar er is geen associatie met "toeristisch aantrekkelijk".²

Maar Oss is meer dan de stad, daarom is een herkenbaar visualisatie van **het totaal** een eerste vereiste met als hoofdelementen: Oss te midden van het Maas - Maas-meanders gebied met aantrekkelijke dorpen in het de polderlandschap, het natuurgebied Herperduin/Maashorst en

---

¹ Voor meer details zie presentatie van Maasmeanders op de podium bijeenkomst

² "Oss" wordt, onder andere langs de snelweg gepositioneerd, als vestigingsplaats voor bedrijven en dat aspect moet ook doorlopen.

nu in ontwikkeling het cultuurlandschap Landerij Van Tosse met daarin de Tuinderij Van Tosse aan de zuidzijde, zoals hieronder schematisch gevisualiseerd met als belangrijke toeristische kernen de historische centra van de steden Ravenstein en Megen.

Op korte termijn dient op basis van een marketing/communicatie analyse een 'merkidentiteit' gedefinieerd te worden voor de promotie van de toeristische aspecten van de gemeente en de direct omgeving. Gedacht kan daarbij worden aan alternatieven zoals: "Recreatielandschap Oss, Land van Maas en Maashorst, of aan de op historische aanduidingen gebaseerde aanduidingen "Oss-maasland" of "Oss-maaskant".³

Daarbij dienen ook de problemen in de recreatiesector zoals in de presentatie van de gemeente aangegeven te worden aangepakt:⁴

1. Geringe politieke aandacht
2. Versnipperd, weinig samenwerking
3. Vaak sprake van 'samengesteld product' (overheid, semioverheid en privaat)
4. Gebrek aan innovatievermogen

Rol van de gemeente

In 2005 is met de nota **Verbonden aan de Maas** een nieuw beleid ingezet voor toerisme en recreatie. Voor het vervolg hiervan kunnen nu op basis van bovengenoemde overwegingen een stappen gezet worden naar een integrale aanpak. Met de zeer succesvolle samenwerking die de stichting Maasmeanders realiseerde met de ondernemers in die sector en met de komende investeringen in ontwikkelingen van het Maashorstgebied wordt een totale visie met name t.a.v. publiciteit van groter belang. Daarbij moeten dan ook de centraal gelegen faciliteiten meegenomen worden zoals het Golfbad, museum Jan Cunen, de Groene Engel, Thermen Lucaya etc.

De functie VVV / Toerist-informatie ligt primair bij de gemeente (met beperkte ondersteuning van de provincie).

VVV-locatie

Door de verplichting van het lange termijn huurcontract wordt het eerder genoemde knelpunt van de VVV locatie met beperkte openingstijden voor de komende 2 jaar opgelost. Onderzoek naar oplossingen voor de jaren daarna dient wel gestart te worden.

PR / Informatievoorziening

Op dit moment is er geen promotiemateriaal over onze gemeente in zijn totaliteit en geen samenhangend aanvullend materiaal over de verschillende elementen beschikbaar. Bovendien is de communicatie via de verschillende websites inefficiënt, onvolledig en verwarrend zoals ook opgemerkt door Hein te Riele (directeur VVV-Deventer).²

Korte termijn acties

1. Positionering en Promotie

De eerste prioriteit dient te liggen op een goede PR / communicatiestrategie met

---

³ Zie bijlage 3 voor een nadere toelichting van deze laatste twee aanduidingen.

⁴ Sheet 13 presentatie gemeente op de podiumbijeenkomst, met wijziging van de volgorde om aan te sluiten bij de conclusie van deze notitie

promotiemateriaal. In deze strategie dient een omvattend concept gedefinieerd te worden dat herkenbaar terugkomt in de verschillende uitvoeringsvormen.

De uitvoeringsvorm dient gericht te zijn de diverse doelgroepen zoals bijvoorbeeld:

- Voor de senioren een mapje met folder materiaal van de diverse faciliteiten, met website referentie voor actualiteiten.
- Voor de midden generatie website en apps.
- Voor de jongere generatie apps, QR-links etc.

Op basis van een integrale informatie analyse en een daarop gebaseerd uitvoerings-concept moet het dan mogelijk zijn een en ander efficiënt te beheren. Op deze wijze kunnen de bovengenoemde elementen elkaar versterken, terwijl de nu historisch gegroeide websites eerder verwarring veroorzaken.

De eerste stap op weg naar een gemeenschappelijke PR basis kan de opzet zijn van een webportal-achtige structuur waarin de verschillende deelactiviteiten integraal toegankelijk gemaakt kunnen worden. Op basis van een eerste analyse lijkt het mogelijk hiermee op korte termijn een start te maken, die in overleg met de betrokken organisaties verder geëffectueerd kan worden.

2. Platform toerisme en recreatie.

Om tot een goede afstemming te komen met alle betrokken (zoals Maas-meanders, Maashorst, Landerij Vantosse, Centrum management, ZLTO, etc. en uitvoerende / ondersteunende organisaties zoals de VVV en de bibliotheek) kan een "platform toerisme en recreatie" gevormd worden met een regisserende en faciliterende rol van de gemeente. Het doel daarvan is: versterken van de Public Relations met aanvullende integrale acties, afstemmen van evenementen agenda op hoofdpunten, en het aangeven van knelpunten zoals elementen in de bestaande regelgeving, maar ook mogelijke structurele verbeteringsprojecten.

3. Het opstellen van een van nieuw beleidstuk 2015 - 2020

En beleidsplan is een belangrijke basis om te komen tot een integrale aanpak van mogelijke verbeteringen binnen beperkte financiële middelen. Bovengenoemd platform kan betrokken worden bij het opstellen van een langere termijn beleidsplan voor verdere ontwikkeling van toerisme en recreatie.

Conclusie

Wanneer de raad zich kan vinden in een verdere uitwerking van de hier genoemde elementen is een eerste stap gezet om probleem punt 1 op te lossen.

Gezamenlijke uitwerking in een Toerisme en Recreatie platform zoals voorgesteld vormt dan een stap om de probleem punten 2 en 3 aan te pakken.

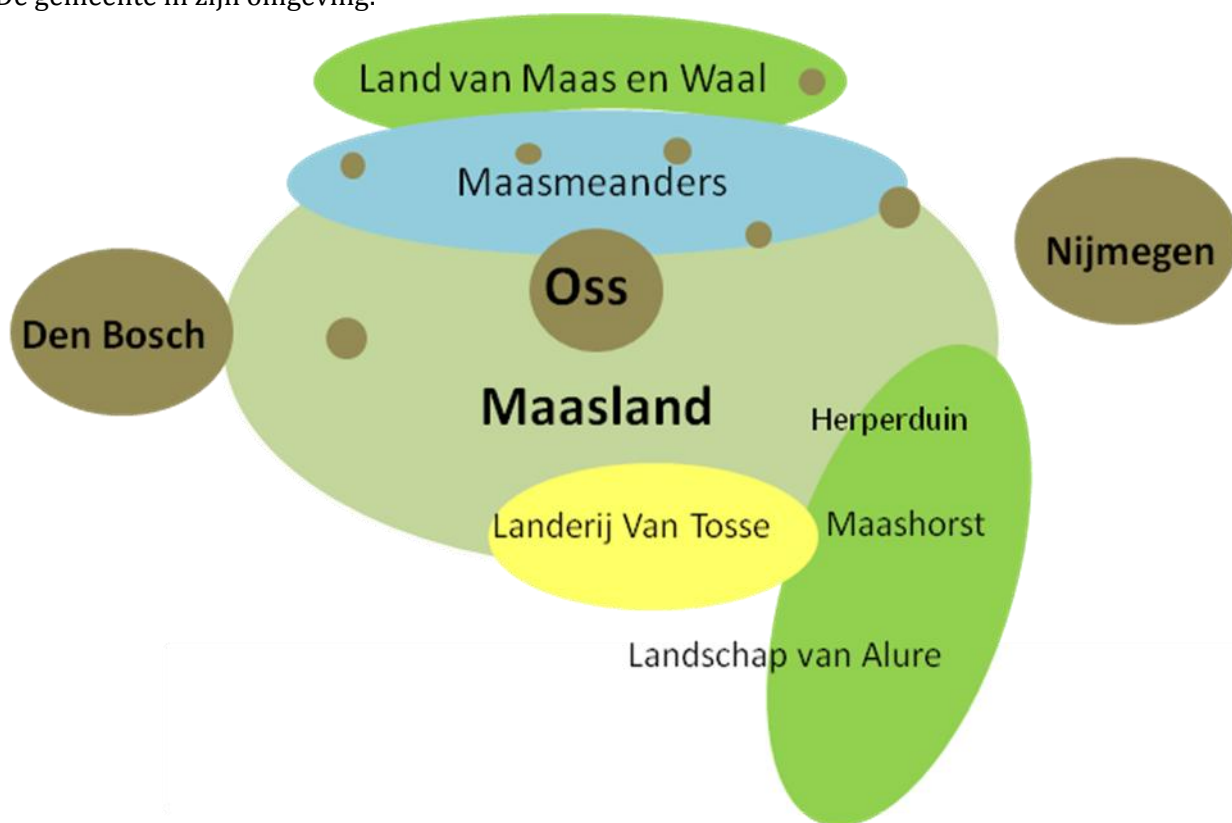
Ervaring leert dat een gemeenschappelijke aanpak met open discussie een vruchtbare basis voor innovatie kan vormen waarmee probleem 4 aangepakt kan worden

Bijlagen

1. Samenvatting van de kracht van de gemeente op dit gebied
2. Websites en portal - concept
3. Historische achtergrond bij "Maasland" en "Maaskant"
4. De sheets van de podium zijn te vinden op:
<http://www.mijnbabs.nl/BabSONlineOss/Agenda.aspx?cmd=selagenda&agendaID=IBABS-000000430&FoundIDs=>

Bijlage 1 De kansen

De gemeente in zijn omgeving:

De gemeente heeft namelijk heel wat te bieden zoals:

- natuur, met als belangrijke componenten het gebied van de Maasoevers / Maasmeanders, Herperduin als toegang tot Maashorst en het in ontwikkeling genomen "landschap van allure";
- historie, met als belangrijkste componenten de rijke historie van de steden Ravenstein en Megen, maar daarnaast zijn er als parels in het polderlandschap de aantrekkelijke dorpskernen van Lith, Macharen, Demen, Huisseling enz. met dadelijk ook Geffen;
- cultuur, naast het Museum Jan Cunen, neemt het Museum voor vlakglas- en emaillekunst in Ravenstein een unieke positie in. De Muzelinck met haar educatieve plaats in de Osse culturele kring kan ook hier niet onvermeld blijven;
- recreatie, Oss heeft veel te bieden. Als eerste het Golfbad dat in de wijde omgeving een goede naam heeft opgebouwd. De druk bezochte Geffens Plas, speeltuin Elckerlyc en de naastgelegen kinderboerderij blijken in recreatief opzicht waardevol te zijn. Op 1 november 2013 opent een overdekte speeltuin in Heesch en aan de noordzijde van Oss wordt er een ontwikkeld in Macharen bij het pannenkoekhuis;
- overnachtingen, de gemeente Oss biedt binnen haar grenzen vele mogelijkheden om er langer te verblijven. Hotels, Bed&Breakfasts, campings en minicampings bieden te samen naar verwachting voldoende slaapplekken om een eerste toename van bezoekers aan de regio op te vangen;

- evenementen, die onze Maaskant op de kaart zetten. De Maasdijk-marathon, het Carnaval met speciaal de Berghemse Verlichte Optocht, Ravenstein bij Kaarslicht en Effe naar Geffe bewijzen zich elk jaar opnieuw als grote publiekstrekker. Niet alleen regionaal maar ook van verder weg weten zij aandacht en mensen te trekken;
- directe omgeving, in het noorden het Rivierenland met zijn verstilde dorpen en stadjes aan de maasdijk. Een voor velen interessant gebied dat in 30 fietsminuten via de vele pontveren goed bereikbaar is. In het zuid-oosten de aansluiting op de Maashorst, en aan de noordzijde het land van Maas en Waal met zijn boomgaarden en de tuinen van Appeltern.
- Binnen een kwartier zijn de centra van de zeer aantrekkelijke historische steden 's-Hertogenbosch en Nijmegen op loopafstand te bereiken.

Kortom een voor elke bezoeker van de gemeente Oss uitdagende omgeving om er enige tijd door te brengen;

Daarbij is Oss goed bereikbaar, zowel per trein, met twee stations in Oss en één in Ravenstein, als met de auto, snelwegen A50 en A59 en ruime parkeergelegenheid in het centrum. De infrastructuur met fiets- en wandelroutes ondersteunen de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het hele gebied.

Mogelijke verbeteringsprojecten

Aan de hand van een inventarisatie met alle betrokkenen naar verdere verbeteringen van de mogelijkheden is een aantal projecten met fasering definieerbaar.

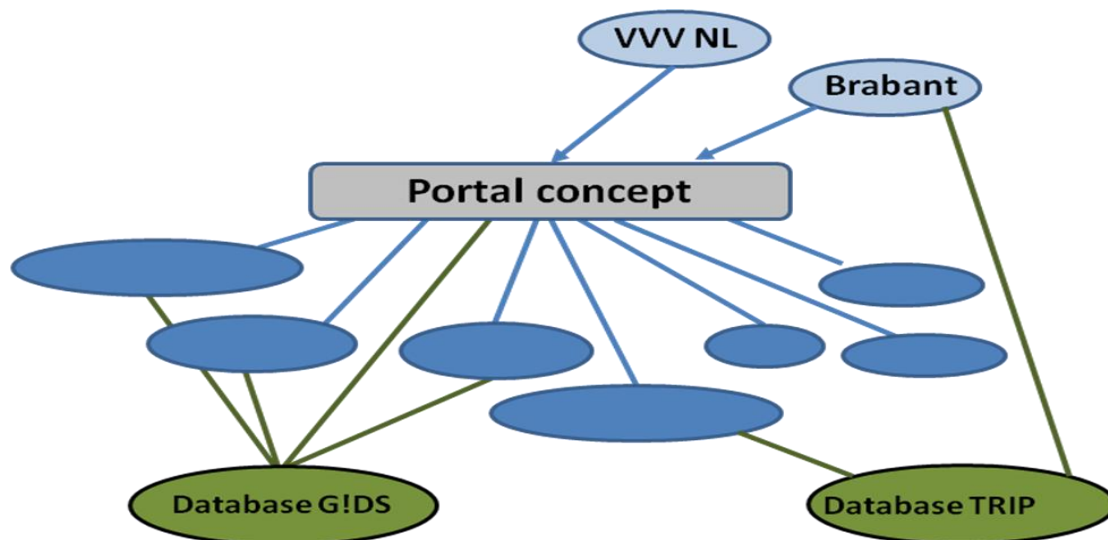
- Daarbij zou een van de eerste projecten kunnen zijn een verbetering van de ontsluiting met een zogenoemde "Natuurpoort" van Herperduin/Maashorst in het verlengde van de nu beschikbare overgang van de *weg van de toekomst*. aan de kant van Berghem, bijvoorbeeld op basis van eerder gemaakte plannen bij Hoessenbosch met verruiming van parkeergelegenheid en aanpassing van bestemmingsplan waardoor koffie verkregen kan worden buiten de openingstijden van het openluchttheater.
- Daarnaast zou de vernieuwde kinderboerderij met de Landerij Van Tosse verbonden kunnen worden met een wandel/fietsverbinding tussen het Ruwaardpark en de Amelsestraat. Daarmee wordt een logische verbinding gelegd tussen deze twee elementen met een educatief karakter.

Bijlage 2 Websites en portalstructuur

Onderstaand overzicht geef een indruk van de hoeveelheid websites met betrekking tot toerisme en recreatie, veelal met overlap, maar ook manco's en verwarrende onderlinge links. Bovendien veroorzaken diverse navigatie structuren verbindingen buiten ons primaire doelgebied.

Doelstelling zal zijn deze en of the daarin beschikbare informatie in een portal concept toegankelijk te maken zoals globaal bieronder weergegeven:

Bijlage 3: Historische achtergrond bij “Maasland” en “Maaskant”

Gebaseerd op Input van Jan Ulijn:

Maasland.

Het Maasland was één van de vier kwartieren van de Meijerij van den Bosch.

Het was het kleinste kwartier dat op het eind van de twaalfde eeuw werd gevormd. Toen Oss in 1399 stadsrechten kreeg werd bepaald dat de schout van het Maasland tevens schout van Oss zou zijn.

Oss speelde daarin prominent.

De begrenzing van het Maasland was:

In het noorden door de Maas.

In het oosten door het land van Ravenstein.

In het zuiden door het Peelland.

In het zuid westen door het vrijdom 's-Hertogenbosch.

In het westen door het land van Heusden.

Het bevatte de volgende plaatsen:

Alem, Berghem, Berlicum, Dinther, Empel, Geffen, Heesch, Heeswijk, Kessel, Lith, Lithoijen, Maren, Nuland, Nistelrode, Oss en Rosmalen.

Oss was de hoofdplaats.

In de Franse tijd werd de zelfstandige positie van de enclave Ravensteijn opgeheven.

Maaskant.

Als je aan de Maaskant denkt komt de huidige gemeente Oss wat beter in beeld dan het Maasland.

De naam Maaskant komt in onze streek regelmatig voor, en zuiver gesteld viel het gebied

“:Maaskant” in het gebied “Maasland”.

Bedoeld wordt het gebied dat in vroeger tijden door de Beerse Maas werd overstroomd.

Geffen viel wel onder het gebied Maaskant ,Geffen afgeleid van het woord “Gheneffen” wat “aan het water” betekent wijst al in die richting.

De Maas liep vroeger ook wat zuidelijker.